Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer Ḥamishah shiṭot

Nachmanides, Moses

Zultsbakh, 1762

VD18 15256944

בטורהו דועה קרפ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10835

Visual Library

חדושי חולין

פרק העור והרוטב

דף קיח ע"א הא דאמרינן תנור וכירים יותן וכו' וטמאים יהיו לכם לרבות את הידות • איכא דקשיא ליה ומי עדיף יד מגבו של כלי חרס ותרגו בתוספות דנדרת הכתוב היא • והרמב"ן ז"ל תירץ דהכא ביד חלולה עסקינן וכגון שנטמא מאירו וכשנטמא ביד נטמא הכלי • מ"נ ביד של עץ או של אבן • ומחוברת בו באוירו ווו היא שסגינו האבן היולאת מן התנור טפח • וכתב הרשב"ם ז"ל ולא הבנתי תירוצו דמכל מקום כיון שאין יד האבן והעץ חלולין היאך הן עלמן מקבלין טומאה ותירץ התוס' דרמה יותר : עיולי מעילה מפוקי מיבעי • כ"ל דהכי פירושא הכתא אחרת דעיוליה עילא דלא לומר שהכלי נטמא אגב יד חלמא שהכלי נגרר אחר יד וכשנטמא יד נטמא הכלי מפוקי מיבעי כ"ם שרמוי לומר שיהא נגרר יד אחר הכלי וכשהכלי נטמא יוצא טומאתו על דרך יד :

ע"ב הפטמא על רמון מגטרפת והכן אלו אין מלטרפין • פי' פטמא אותו הדר שברשם הרמון ואלפה דברים יש ברשמו הפטמא והכן והמסרק • המסרק הוא כמו גזר עשוי פגימות פגימות כאין מסרק והפטמא תוך המסרק כאין דד קטן והכן פביב הפטמא : קרי לאן על כל זרע זרע ולוכא • פי' דבשטטין רמון טוטעין יחור ואפילו שנטשו הרמון חותכין הפשתה שסיא קליפה ונגה קודם נטיעתו : אלא תלתא קרמי כתיבי חד לשומר זרעים בחטה בקליפה וכעדשים בקליפה • וחד לשומר דמילגות כפטמה של רמון וחד לשומר בשר וכו' : יש יד לטומאה ואין יד להבשר וכו' • דוקא ביד פלגי הא שומר לב"ע יש שומר להבשר • והיכא שנפל מים על השומר והבשר האוכל דהא כתיב וכי יותן מים על זרע בדרך שבני אדם זורעים חטים בקליפתם עדשים בקליפתם ותדע דאי לא לשמעינן שומר וכ"ש יד : ובשם שאין מקבלין טומאה אלא לבשיתלגו כך אין מקבלין הבשר אלא לבשיתלגו • פי' רש"י ז"ל דתניא בספרא אם אתה אומר מחוברין טמאים את הכל פי' שאין לך מחוברים שאין ברלים מתים מגויים אלגם וטטמאו בחחובר • וא"ת והיכי תלי הבשר בחחובר אב"ם שאם אתה אומר מחוברין מוכשרין הבשר' את הכל והיכי תלי תנא הבשר בטומאה דהא אין לך זרעים שלא ירדו עליהם נשמים בעודם מחוברין מה שאין כן בטומאה שיש כמה זרעים שמטעל"לא נגע בהם ברן • פירשו בתוספות אמאם דזמנין שאין הנשמים יורדין ויש יורדין ואינן מבשירין כגון שהוא יוצא לדרך דלא ניחא ליה ואגן אתרינן יותן דומיא דיתן מה יתן דניחא ליה אף יותן דשחא ליה והילכך אפילו אמנא לומר דמחוברין מוכשרין אפשר שלא נבשרו אבל ברלים מגויין יותר • וכתב הרמב"ן ז"ל שאינו מחוור שאף על פי כן מיעוט הוא שאין לך תבואה שלא תגטרך לנשמים והילכך ניחא ליה ירידתן והרבה בני אדם אינן יוצאין לדרך כל זמן שהמטר יורד ואדרבה בטומאה יש כמה מחוברין שמעולם לא נגע בהם טומאה • והוא ז"ל תירץ שאפשר שהאי תנא בבירא ליה דבני מתשבה לדבר התלוש משום שעמא דאם לא כן טמאת את הכל הילכך בנשמים אף על גב דשחא ירידתן לעורך המחובר לא מבשרי על שיאוב לעורך דבר תלוש אבל חשב עליהם לדבר תלוש אפילו בחחובר מבשירין וא"ה פשיטא ליה לתנא בטומאה טפי מהבשר דאפילו אינא יש הבשר בחחובר כיון דבני מחשבה לתלוש לא שביחי ושוב שמא הייתי מוציא מהן בידי שמים שאינו מבשיר ולא נמנאת מטמא את הכל מ"ה תנא לן תנא בטומאה • ותירץ עוד הא דקתני בשם שאין מקבלין טומאה לאו למיתלי הבשר בטומאה אלא משום שטעמא דאיתא דקתני בשם שיש יד לטומאה כך יש יד לבשר נקט ליה האי ליתנ' ולהשות טומאה' והבשר • וכתב הרשב"ם ז"ל זה התירון האחרון נכון : יש יד לפחות מבזיין • ואם תאמר ואמאי נפקא מינה דהא אפילו נגע באוכל עלמו אינו מקבל טומאה דאוכל אינו מיטמא ומטמא פחות מבכילה • ולרש"י ז"ל ניחא דבשיר ליה דלא אתרו בבכילה אלא לטמא אחרים ונפקא מינה לבכנים לקבל טומאה • אלא שבהרבה מקומות משמע דבכילה אוכלין שאמרו אין ליטמא אין לטמא וכן משמע הכא מהאי תא שמע דאמרינן בסמוך מסיא דרבי אלעזר ב"ע שמטהר בפול וחטמא בעדשים ואם כן הדרא קושיא לדוכתא אאי נפקא לן מינה • בבר נשמר מזה רש"י ז"ל שפי' דהכא באבי פול או באבי זית והוא עם בבילה אוכלין ונגע בו טומאה ביד של פחות מבזית לרב דאמר אין יד לפחות מבזית הואיל ואין עיקרו בזית ביאר אינו חשוב יד והכל טהור ולרבי יוחנן חשוב יד והכל טמא • ואינו מחוור דהיכי דמי אי מחובר לבבילה הרי זה יד לבבילה ואם אינו מחובר אפילו נגעה טומאה באבי זית אינו הפחר טמא דהאי בחפיה נפשיה קאי והאי בחפיה נפשיה קאי ובדאמרי' בפרק קמא דמכילתין התורה העידה על כלי חרס דאפילו אגא אחרא אלמא אי לאו תפוס אוירו של כלי חרס אינו נגע ברגיר אחד לא לטמא הכל אף על פי שהכל מקוכן יחד ונגע זה בזה וכתוך כלי אחד אלמא האי בחפיה נפשיה קאי והאי בחפיה נפשיה קאי • ובחסכת חגיגה תנן הכלי מגרף מה שבתוכו לקדש אבל לא לאוכלין ולתרומה • ובעינן עלה בפרק קמא דתרומה אי בדנעבי אהדדי או לא נגעי אהדדי ואי סלקא דעתך נוגע בתחובר מאי קאיבעיא ליה פשיטא בדלא נגעי דאי בדנגעי אפילו לאוכלין ולתרומה ואפילו אלא אחמת גרוף כלי • ואם תתרצין דלעולם נפקא מינה לבבנים ואף על גב דאדאוריתא אפילו ליטמא בעינן בבבילה מדרבנן מיהא מטמא בכל שהוא • ובתוספות פירשו שפחות מבזית זה תחובר עם בבילה אוכלין אבל אינו מחובר בו כל כך שאם היה מגביהו היה ניתק אאר האוכל אלאותו פחות מבזית לביאן לא אחיב יד לבבילה אלא לאותו פחות מבזית דבעין דאינו מטלטל על יד זה ביד לא אחיב יד וזה כאלו אינו מחובר לענין שזה אינו נקרא יד אלא לבשר התחובר בו ומיטלטל עמו : וטבאן מסתא שאלו אחוקבין בשבין הלחם קודם שיעשה הטוגיא צריך שלא יהיה החתך בל כך גדול כדי שיהא בל הבבר מיטלטל על יד החתיכה הזאת ואי לא הויא ליה כאלו הכל אתוך ופרוס ואגן שליתה בעינן ואף על גב דבסמגביה בל החתיכות ביחד מטלטל הבבר כולו בעין דאיבא חתך אחד דלא יבול לטלטולי ביה מיד הוי ליה פרוס וצריך לאבלעי מבבראי שליתתא • בך בראה :

הא דאמר רבי יוחנן אם יד לפחות מבזית פירש רש"י ז"ל דוקא פחות מבזית והוא שיהיה בו בפול הא לפחות מבפול מודה רבי יוחנן דאין לו יד דאי לא לישרבינהו ולישתינהו אם יד אים שומר לפחות מבפול • והרמב"ן ז"ל פירש דה"ם דלפחות מבפול סברא ליה לרבי יוחנן דיש והא דלא שרבינהו דאידי דאמר רב אין יד לפחות מבזית ואין שומר לפחות מבפול אמר ר' יוחנן אם יד לפחות מבזית אים שומר לפחות מבפול וה"ה דאפילו לפחות מבפול אם יד • וטעמיה דרב תפוס דאין יד אלא בפיעו' טומאה דהייטו בזית ואין שומר אלא לשיעור זרעים גדולים דהייטו פול דבתיב על בל זרע זרוע דנתר מבריה גדולה • ורבי יוחנן לית ליה הבי טעמי דבעין דאפיקתיה מבזית אוקמה אבל שהוא דהא אבל מקום באן ובאן לפחות מבשיעור הוא • וכתב הרשב"ם ז"ל דאין טעמו מחחר דאם בן אתאי נקט רב לגבי טומאה שעורא מציעאה דהייטו בזית ולא נקט שיעור' רבא דהייטו בבילה או שיעורא זעטא דהייטו בעדשה ואפי' אמר דנקט בשאר שיעורא רבא דהייטו בפול אחדבא הוה ליה לאנקט בהן ובאן שיעורא זעטא דהא אשבחן יד ושאר לפחות מיבן • והסוגיא אתפרשא יותר בהוגן לפי פירש רש"י ז"ל : האהיל בבית עליהן טמא • איבא לאיתדק יד לו אומר לאת תבלן וכי תימא דאתי תבבלה ותנו' ואדעים אבבי לטמא באהל אגב יד ושאר תבלן ניתא דיו לבא מן הדין לחות בבדון ובדאמרינן לעיל גבי בבלה • תירץ הרשב"ם ז"ל דבעין דנלי קרא פירות בין לבבנים בין לאוכלין בטומאה מעיקרא בין לטומאה קלה בין לטומאה חמורה אף לאת בן וגלוי מילתא בעלמא הוא לגבי הא ולא דמי להאיא דלעיל דבבלה דאתם אבבי לא אשבחן שיהא יד בעיקר אלא לטומאה קלה והילכך הוה איבא לאיתר דבבלה אלדהם מהם דיד שאבא בבדון אבל הבאתא דגלי לן קרא לחיותן בעיקר בין לקולא בין לחומרא אף לאת בן :

דף קיט ע"א כדאמר רב אחא בריה דרבא בקולאה ותפוס יד • ה"ם דהוא יבול לתרוצי בריה שאני לא בין דבבבי סגי ליה לדחוייה סייעתיה דמייה בהאי • וא"ת בשתירן לקמן בריה שאני הא לא קשיא :

ע"ב הבאנמי בשדרה ותפוס סומר • פירש רבי אחריבן הבא דחסים מלטרפין בגון שהם תשבולת אחת וכשודם בשדרם נעשין סומרין אלו לאלו ושומר של זה מוציל לזה ושל זה מוציל לזה ולא יפול לאחרן ואף על פי שהן חלוקין עתה דהייטו בדרך שבני אדם מוציאין לזריעה אבל מקום הואיל ואתחלה היו סומרין אלו לאלו מלטרפין ואבל מקום שדרה עלמה אינה מלטרפת דהשתא ודאי אין מוציאין אותה לזריעה ובי קא מיבעיא ליה לרב הונא אם אין סומרין משלם זה לזה והאי סומר אוכל שחלקו לאחרינן לגיל לא מיירי בגון בבל שחלקו דהשתא ודאי מלטרפין הואיל ואתחלה בשביה שלם היו סומרין זה לזה אלא בגון שני חגוזים הוא דמיבעיא ליה דחלקו לאו דוקא אלא הבא קאחר שהיו חלוקים זה מזה :

בחד דרא פירש הבבלת שאיה סורות סורות בהקף ובשמיתין

וכשמסירן גרעין אחד כל אותו ההיקף רבוי ומוסרין הגרעינן
דכולא דרא וכשאמרו חטים בקליפתם דוקא חטי אחד דרא •
והקשה ומי אינה אכילה מוכלין פי׳ אחד דרא אין בחטי דשמעון כן שטח
ולא פי׳ כן רש״י ז״ל : מאי לאו משום יד • ומע״ג דקתני בשערה
שבגדו לאו דוקא ומשום דס״ל דאין שותר על גבי שותר קא דייק ומוקי
לה בהני דבשבגדו לאו דוקא ור״ל סבר דבשבגדו דוקא ומ״ה מוקי לה
בשותר : אלא מעתה תפילין היכי כתבינן • לרבותא נקט תפילין
וכ״ם ס״ת ומזוזה שבכתבין במקום שער אלא לרבותא קאמר דלדבריו
אפילו תפילין שבכתבין במקום שער היכי כתבינן • וא״ת ולרב אחא בר
יעקב ס״ת ומזוזה מיהא דבמקום שער הוא היכי כתבינן • וי״ל דהוא
ס״ל דאפילו במקום שער לא מבקיע אלא משום וכשיכורו הלכו לסם
נותות של שער :

רף קכ ע״א תנן התם הקפ׳ את הדם ואכלו או שהמח את החל׳
וגמעו חייב • פרש״י ז״ל על ידי האור • וא״כ
היינו ביטול ומשמע מהכא דדם שבשלו חייב וכ״ם הוא דכיון דאקפייה
אחשוכי אחשבייה • משמע דס״ל לרש״י ז״ל דלא סמכינן אהביה דזעירי
דאמרינן בתנאות בפ׳ הקומץ רבה (דף כח) דדם מבושל אינו עובר עליו
וכן דם שנתלחו אינו עובר עליו וכן משמע דעת הרמב״ם ז״ל שלא הביאם
להאי דזעירי • וגם הריא״ף ז״ל לא הביאה בהלכותיו משמע דס״ל דלית
הלכתא כזעירי • ומע״ג דהתם אקשינן מיהא עליה ותירצו דהכא מיירי
בשהקפ׳ על ידי אמה אוקמתא דחיקא היא דהא קתני הקפה דומי׳ דהתחה
את החלב ומה התחה את החלב משמע אפילו ע״י האור הם הכי נמי
הקפה משמע על ידי האור ואפ״ה אמרינן דחייב משמע דדם שבשלו חייב
וכן נראה לי מתתני׳ דפ׳ כל הבשר (דף קטז) דתנן הבשר בחלב מבדם
וחומר בדם מבחלב וכו׳ והא התם דקא מייתי קולי דם וחומרי דם וקולי
חלב וחומרי חלב ולא קתני חומר בחלב שהחלב בין אכלו חי בין אכלו
מבושל לוקה ודם חי לוקה מבושל אינו לוקה • אלא מדלא קתני הכי ס״מ
דדם מבושל לוקין עליו • ושוד דאם איתא להא דזעירי האי דהקפה את
הדם מיירי בשהקפה ע״י אמה וע״י אמה ודאי דאסרוהא משרחא להדם
ע״י לאחותו בסכת חום השמש משריח תכף ואפי׳ לזעירי דאחר התם דדם
שבשלו אינו עובר עליו כ״ל דדוק אין לוק עליו אבל איסור דאוריית איכ׳
אלא מדאיתי לרא״ה ולרשב״א ולר״ן ז״ל ולרמב״ן ז״ל ולכולהו בתרמי ולמקצ׳
מקמאי דס״ל דדם שבשלו איסורו מדברי סופרים לבד • ודברים אמתים
הם בעיני : אי הכי בחמה נמי • פי׳ אי אמרת בשלמא דהתחהו
ונמשו מדרבנן הוא מ״ה לא אסרי רבנן אלא במידי דחשוב דהיינו בחור
אלא השתא דנפקא לן מדאוריתא אמאי אמרי רבנן דבחמה טהור •
ותירץ דבחמה אסרוהו משרחא והויא לה בבלה שאינה ראויה לגר דלא
שמה בבלה : מה לחלב שכן לא היתה לו שעת הכושר • וא״ת והלא
חלב דשליל לר׳ יהודה מותר א״כ שעת הכושר איתה לו • י״ל דלר׳ יהודה
לא מיקרי חלב עד שעת לידה אי נמי עד שעת יניקתו לאויר העולם
דחדשים ולידה גרמי או חדשים ואוירא קא גרמי ומשעה שחל עליו שם
חלב לא היתה לו שעת הכושר וכן בבלה משעה שחל עליה שם בבלה לא
היתה לה שעת הכושר אבל חמץ כוליה שעתא איקרי חמץ :

ע״ב מה לגרגיס שכן אסורין במשהו • פי׳ רש״י ז״ל כדאמרי׳
במעילה בפ׳ קדשי מזבח (דף יד ע״ב) והבלעתם בין
הבהמה הטהורה לטמאה וכו׳ פתח הכתוב באכילה וסיים בטומאה לומר
לך מה טומאה בכעדשה אף אכילה בכעדשה • ודוקא בגרגיס טמאים
דהכא נמי בגרגיס טמאים אמרינן אבל בגרגיס טהורים אמרינן אין
בכעדשה אלא בכזית בשאר אסורין וכדאמר ר׳ יוחנן התם לזקן
עליהם אלא בכזית ובכריתות נמי אמרינן דם וכשר מגרגיס לכזית
והיינו בטהורין • והא דאמרינן בזבחים פרק השוחט אי גרגיס טמאים
שכן טומאתן במשהו אי בגרגיס טהורין שכן אסורין במשהו • איכא
למימר דהתם בבלעתים ומשום בריה וכך תירצו בתוס׳ : מה לגרגיס
זבו׳ • איכא למידק ולכתו׳ רחמנא׳ גרגיס וחלב וחמץ ותיתי בבלה מנייהו
ומה גרגיס שאין מטמאין במשא איסור בבלה לא כל שכן מה לגרגיס
שכן אסורים במשהו חלב וחמץ יוכיחו • ויש לומר דדילמא הוה אתינא
הני מילי דילמא לענין אכילה אבל לענין טומאה כגון בבלת העוף בבית
הבליעה לא • ואף על גב דאפקיה רחמנא בלשון אכילה דכתיב בבלה
וטרפה לא יאכל • ולא נהיר • ומיהו חלב וחמץ ובבלה וגרגיס לא
אתי דאיכא למיפרך מה להנך שכן לא הותרו מבלגן וחמץ נמי לא אתי
שכן לא היתה נהנין שעת הכושר : הא דתניא הטבל והחדש וכו׳
מבלגן • ואם תאמר והא לאתה לי קרא והא בבל הני דלעיל לא אינטריך
קרא אלא דכתיבא בהו אכילה אבל בהני דלא כתיבא בהו אכילה קרא לאתה
לי לדבות את השותה • ועוד קשה אכולה שתעתין לאתה לי קרא בבל
בחד מיניהו דהא שתייה בבבל אכילה היא ומדדרשינן מדכתיב ובאת
הכסף וכו׳ אמרינן נמי בבבה בריש פרק בנות כותיים (דף לב) ולא יתלגן

את קדשי בני ישראל לרבות את הסך ואת השאתה ואקשינן שתיה בבבל
אכילה היא ופרקינן אלא אימא לרבות את הסך בשותה ובאומא ע״ב שתיה
שתיה בבבל אכילה • ויש לומר דהתם דוקא בדברים שדרכן בשתיה אבל
הכא בדברים שדרכן באכילה ולא בשתיה • ודם דאמרינן הקפה את הדם
ואכלו היינו טעמא נמי משום דדרכו לאכלו דרך שתיה וזה שהקפה אותו
אי לאו דאחשביה הוה אמינא דלא לחייב עליה אלא כשאכלו דרך ברייתו
אלא חייבה תורה אלא דרך בריאתן • ואם תאמר אם כן מאי קאמר נבי
בבורים הכיא זאים ועבבים והוליא מהן משקין מנין אלמוד לומר תביא
הלא זאים ועבבים דרכן בשתיה ורבוייא לאה לי • ויש לומר דלאו דוקא
זאים ועבבים אלא דאינה לכבל אחר פירות דבבורים וכי אינטריך קרא
לשאר פירות אינטריך • והקשה הרשב״א ז״ל דתיכא לר׳ אליעזר דאית
ליה דון מינה ומינה אבל לר׳ יהושע דאית ליה דון מינה ואוקי באתרא
היא אפילו בבבורים לא הוו משקין היוצאין מהם כמותם אלא זאים
ועבבים בלבד כדאמרינן בסמוך הא דתנן אין מביאין בבורים משקה אא
היוצאין מן הזאים ועבבים מני ר׳ יהושע היא והביא אפילו בשהביא פירו׳
ואח״כ דרכן ובדפי׳ דפ״ו ז״ל • ויש לומר דמכל מקום בבבורים נופייהו
אינטריך הכא אפילו בזאים ועבבים משום בבתיב בהו תיעוטא פרי והיינו
נמי דר׳ יהושע לא מוקי דבויא דתביא בכל הפירות שנוהג בהם בבורים
משום דכתיב בהו מיעוטא פרי והילכך אי לאו דאהדריה קרא ומשום
דאתקש לתרומה א״א אפילו תירוש ויצהר נמי לא • ובדלא נמי פרי
כתיב והילכך אינטריך לרבוייא מהקישא דבבורים • ויש לומר דקושיא
מעיקרא ליתה דתלמודא מפשט פשיטא ליה דכל איסורא שפתורה לתדין
מחלב וחמץ ובבלה ובדלים דלא כתובין הבאים כאחד הוו דכולהו אלרך
לריבי כדאמר׳ בגמרא אלא דהוה קשיא ליה הקדם ולהבי בעי מגלן ואפילו
אתמא לומר דגמרי להו מבשר וחלב תינח איכך אא הקדם דאיכא למיפרך
מגלן ותירץ דגמר מבבורים ואף על גב דכתיב בהו פרי ולא גמרינן
מחלב וחמץ גמרינן מדכתיב תביא יתירה ושתיה בבבל אכילה דאמרינן
גבי יום הכפורים וגבי מעשר עניו אחד הוא והכא גמרינן דמשקה היוצא
מפרי האסור אסור כמוהו • והתם אמרינן דשתיה בבבל אכילה
דבשאסרה תורה לאכול גם כן לשתות וגמרינן לה ממעשר דכתיב בבכר
ובגאן וביין ובשכר אף על גב דכתיבה ביה אכילה אלמא בבבל אכילה
שתיה • והתם דפרק בנות כותיים דאמרינן שתייה בבבל אכילה ר״ל
כיון דבהן טמא הוא פשיטא דאסור לו לשתות תרומה כמו שאסור לו
לאכול תרומה דהא גמרינן הכא דמשקה היוצא מהפרי כפרי עצמו :
אלא גמר מתרווייהו מתרומה ובבבורים • קשה לי ומאן דמתרץ מה
היה דעתו ולא היה יודע דבבבורים במיתה וחומש בתרומה • וגרסה לי
דהאי דמתרץ היה דעתו לומר אלא גמר מתרווייהו מחדא מתרווייהו
והמקשה לא הבין דבריו וחזר והקשה לו ומה אמרת הלא תרומה ובבבורים
חייבים בחומש ומיתה וחזר וגילה לו דעתו אלא אתיא מתרומה וחדא
מבגך וכו׳ אבל מכל מקום דעתו הוא בראשונה לומר כמו שביאר לו
בסוף וכמו זה הרבה בתלמוד : ובוינה מה בבבורים אפילו אחר
מיגין אף תרומה נמי וכו׳ וקשה לי והלא יין תפוחים היאך חייב בבבורים
והא קיימא לן דאין בבבורים טהנין אלא בשבעת המינין בלבד • יש לומר
דאף על גב דאינו חייב להביא בבבורים אלא משבעת המינין מכל מקום
אם רצה להביא משאר מינין מביא דתנן התם ר׳ שמעון אומר מעטרין
את הבבורים חוץ משבעת המינין ר׳ עקיבא אומר וכו׳ משמע דאם רצה
להביא משאר מינין מביא :

רף קכא ע״ב הואיל ויכול לגוררה ולהעמיד על פחות
מכזית • פירש״י ז״ל בעודה
מפרכסת קודם שתטמא טומאה חמורה יכול לגררה פחות פחות מכזית
עד שתכלה כולה מה שאין כן בבבל׳ טוף שבבר מתה ורחויה ליטמא טומאה׳
חמורה וכגון הוא לפרש הסוגיא אא שדבר פלא הוא • והרמב״ד ז״ל תיקון
הפירוש הזה ואמר דכיון שיכול לחתוך מתנה שעורין הרבה פחות פחות
מכזית בעודה מפרכסת ראוין כאו׳ נחתכה כולה דהא אין הבשר הזה שנגע
סופו לטמא טומאה חמורה הואיל ואלו פרכסה עד כזית זה אין עליה שם
בבלה : ומי אמר חזקיה הכי • פי׳ רש״י ז״ל דשאמא אית ליה לחזקיה
מתני׳ דלית ליה טומאת בבלו׳ כמפרכסת • ואיכא למידק מ״כ ליקשו ליה
מתתני׳ ותירלו בתוס׳ דה״ה דה״ל לאקשויי עליה מתתני׳ אא דניחא לי׳ טפי
לאקשויי מדידיה לדידיה • והרתב״ן ז״ל תירץ דלעולא אית ליה לחזקי׳ הא
דתנן מטמאה טומאה אוכלין ולא טומאת בבלות שאין טומאת בבלו אא לאחר
בשר מית ומיהו כיון שהתחיל בה מיתה אינה לאחרי׳ שאין אני קורא בה
בשר בנפשו דמו ומתני׳ לא קשיא עליה אלא דאמר חזקיה ויכול לגררה
ולהעמידה על פחות מכזית ולאו סופה לטמא טומאה חמורה היא שאינו
מינה דלא מתה לבבל מתה כלל שהתחילה בה מית׳ סופה לטמא טומאת׳
חמורה מקריא ואף על פי שאסור לגררה שהרי ינאתה מבבל היה ובאה
לבבל מתה אבל הסתא קשיא כיון שבאיה היא אמאי אמר אינה לאיכרים •

ובריך

חדושי חולין פרק העור והרוטב

ופריק ינאתה מכלל חיה וגבי אסר מן החי חיות נתור בעינן דכתיב בשר בנפשו ולכלל מתה כלל לא כתה וכיון שלא הוקחלה כה מיתה אין סופם ליטמה טומאה חמורה וכריכה הכשר :

דף קכב ע"א תש"ש ר' יהודה אומר המלל המבולם וכו' וא"ר הונא והוא שבנסו • פי' רבותא אשמועי' דב הונא דלא תימא מבולם בית במקום אחד מתחלה אלא אפילו נחלק והוא בנסו מטמא • מי אמרת בשלמא וכו' ואם תאמר אמאי לא אוקמא לאתניתין בפלטתו היא דר' יהודה שבר עור לא מבטל ואהני ליה בנוס בר' ישמעאל ותנא קמא ספירא ליה בר' עקיבא • ויש לומר אם כן בנוס לאה לי בשלא בפלטתו שכין כיון דמחזי כאתן למבטל ליה גריך מחשבה לגלויי דמעולם לא בטלו והיינו בנוס • אלא בפלטתו היא אי שבירא לן עור מבטל תו ליה ליה תקנתא בפנוס ואי עור לא מבטל בנוס אמה לי הא לא איכא בטליה ועור נמי לא מבטל • ואם תאמר לעולם רבי ישמעאל פלטתו היא אמר פלטתו שכין לא אמר מפני שהעור מבטלן אלא אם כן בנסו והיינו דרב הונא • יש לומר לכיון דאמרת לעור מבטלן אי ליה אקנתא בבנוס : **עור** אדם טהור דבר תורה • פי' רש"י ז"ל דמשום דלאו בשר הוא ולא הוי בכלל מת • וכתב הרמב"ן ז"ל דמשמע דאפילו ראשון נמי לא הוי דלא אמרינן ליטמא בשר בעור משום דדמו לעור בגלא דמתעוט מקרא • ובמסכת נדה בפרק דם הנדה מפרש נמי בחד ליטמא משום דלא אמי לעבים לעור גזרו מחליף : **שבא** יעשה עורות אביו ואמו שטוחין • ואם תאמר והא מת אסור בהנאה ואם כן בבולהו מתים נמי אסור • ויש לומר דאלומי אלים לקושיא דאפילו בשאר מתים נמי איכא איסורא אלא דאביו ואמו איכא איסורא טפי אחייב לבבדן באיין ובמותו • ואם תאמר ואם כן ואיתך עושין ממנו שטיחין • ויש לומר שם שאינן חושבין לאיסור וחושבין לטומאה כדי שלא יתרחקו מהם בני אדם • ויש שתרגו שכל דבר מן המת שגזזו מחליף ואינו מטמא אינו אסור בהנאה • ואיתו דאמרינן בברכות דין גרמא דעשיראה ביר • ומן הוא שגזזו מחליף ואינו מטמאתו ולא מילתא היא דהתם אמי הנאה הוא ליה איכא • ועור קשיא דהא שער שאינו מטמא ומתלקו בו בשלבי פרק קמא דערכין אם הוא אסור בהנאה ועוד הא בליבשא כתרא בפר' דם הנדה אמרינן דעור אין נזשו מחליף בעצם ומילכך אסור בהנאה • אלא מהוריתא כמו שאמרנו לאמעלה דאמירא לה טומאה • והרמב"ן ז"ל תירץ דעור אביו ואמו משום חבתן הוא מפסיטן ומקיימן בידו לספוד עליהם ושוטחין לפניו ויש בו אסורא משום תלין מת ואינו קוברו וביומא נמי הוא • ובכא קאמר נורים שמא יפסיט עור קרובין לספוד עליהם ויבא לאחר זמן לעשות מהן שטיחין או הוא או אחר שנושאן ואינו מכיר בהם שהן של אדם :

ע"ב ואם אינה כל זמן שיונק מיבעיא ליה וכו' ס"ת • פירש ס"ת מילתיה דר' יוחנן אבל מילתיה דשלא עדיין תיבעי דדילמא הכא קאמר בן שנתו והוא שיונק או דילמא הכא קאמר עולה בן שנתו כיון שאינו יונק בין שאינו יונק • וא"ל ר' יוחנן כל זמן שיונק בין בן שנתו בין שאינו בן שנתו אלא דעיקר בעיין למילתיה דר' יוחנן דרכיה דעולה הוי : **ולתפילה** • פי' ר"ח ז"ל לנטילת ידים לתפלה ואינו מחוור דהא אמרינן בברכות דרב ליטי אמאן דמהדר אמיה בעידן גלותא • ורש"י ז"ל פי' לגבת במקום שיש שם חבר עיר להתכלל עם הגבור • ויתבאר זה בברכות בס"ד :

דף קכג ע"א טלית שהתחיל לקודשה כיון שנקרעה רובה סוב אין חבור וטהורה • פי' רש"י ז"ל וטהורה לגמרי ואפילו הקרעים יתירים על שלש שראוין עדיין לקבל טומאה • ואם על פי שבטלו שלשה על שלשה שנקרע טהור מן המדרס אבל טמא תגע מדרס • הא שני טומאות ניעבו אבל הכא חד הוא דכולה טומאה דשלשה על שלשה וקרעה מהניא לבטולי שמא מיניה ותו לא אם ליה תולי ומדרייו ז"ל נראה דכל שבטמא טומאת מדרס אף על פי שקרעו אותו טמא טומאת תגע מדרס והוא שבשייר בו שיעור לתגע • והרמב"ן ז"ל פי' דאפילו במדרסות אמרינן הכי וכדאמרינן בסמוך בעור טמא מדרס כיון שנתן בו אוהל טהור ואפילו לרבנן בשמעתיטו אחתשה טפחים דלא חזו למדרס טהור לגמרי ולא מטמא משום תגע מדרס • ולא קשיא הכיא דבטלו שלשה על שלשה שנקרע טהור וכו' דהכיא בשנקר' מעצמו וכדקתני שלשה על שלשה שנקרע אבל הכא קורעה קתני שהוא קורעה בתכוין כדי לטהרה ולבטל שם שעליה הילכך אקע שם טומאה מעליה : **אבר** רבה שתי תשובות בדבר אחד שמא יאמרו טבילה בת יומא מעליא • ואם תאמר ולדידיה דלית ליה קרעה מוכיח עליה אפילו פי לא טבלה אבל מקום כיון דמשמתם בו ביומא הראשון אומר בודאי שטבילה כיון דמשמתם בה ואם כן קאתי לאמיר טבילת בת יומא מעליא בבר בשאר מזה רש"י ז"ל ופירשה לאתניתין בשלא הוטבלה ואף משמתם בה ביום האחרון שהראשון אומר הוטבלה מתחתון • והרמב"ן ז"ל

הקשה אי איכא לאיתאה לעולם גזרינן כדאמרינן בפרק קמא דשבת חזרו לטומאתן ישנה אשום שמא יאמרו טבילה בת יומא מעליא ולא מפלגינן בין הוטבלו לשלא הוטבלו אשום דאיכא בהו ביום טומאה • וכתב הרשב"א ז"ל ולא הבנתי קושייתו דהתם דוקא בשרתבן אבל בשלא ריתכן טהורין ולא גזרינן וטעמא משום דזימנין דמשברן ביום טומאתן ואתרתבן ביומן ויאמרו אף בטבילה טהרו ביומן אבל הכא גזרה אחרייתי ואף בשעת אלוקתו אם ביומן הטבילן אימר אמרי דלא מחמת קרעתו אלא מחמת טבילתו וגזרה קרובה היא אבל בשלא הטבילו אמי איכא לאימר דהתם נמי בשבשרן ביום טומאתן ובשעתם בהן מיד לא גזרו אטו טבילה בת יומא • והרמב"ן ז"ל פי' דהכא אמר אמי בשאינה טבול' יום טמאה בטבולת יום לינזור אמא יאמרו לא קרעה מטהרת שהרי לא טהרה אחרתה אלא טבילה מטהרת • אלא לאו ליכא לאגזר כלל משום דקרעה טלית מילתא דלא שכיחא • ועוד מילתא דמגברה שהרי אינה חוזרת לקדמותה וכל שאין לה תקנה לא גזר :

ע"ב ועוד שולת העוף לר' אלעזר כ"ר שמעון לגזור וכו' פיר' ועוד ואפילו תתנא לומר דקרעה מוכיח עליה אבל מקום כיון דגזרת דילמא חיים עליה ולא קרע לה לרוכה לר' אלעזר כ"ר שמעון נמי לגזור • הקשה הרמב"ד ז"ל היכי מקשה שולת העוף לרבי אליעזר בר' שמעון לגזר דילמא לא אתי למיעבד רוכה אלא אמי לעביל בולהו שנים ברוב שנים אחר רחמנא דוקא דגמרינן מחטאת העוף דכתיב ביה ולא יבדיל • ואיתרן דהכי אקשי לא תבעי ליה ברוכה כל דהו אלא ברוכה דמיגבר • וכתב הרמב"ן ז"ל דלא מחוור דילמא אין הכי נמי • ועוד דהא איכא למיגזר דאי עביד טפי אתי למיעבד שנים ושובר על ולא יבדיל • ויש לומר דהכא קא מקשה אליבא דמאן דאמר בזבחים דלא יבדיל דאחר רחמנא לומר דאינו צריך להבדיל הילכך ליגזר ולבדיל מדרבנן • ובתוספות תירצו דנפקא מינה שלא יביא שולת נבלה • ואם תאמר ליקשי ליה חולין לרבנן • יש לומר שאני התם דלא חיים עלייהו אבל בשולת העוף חיים עליה אפילו שלרבנן ונוח לו לאחוז בראש ונוף ולזות והוי דומיא דטלית דחיים עליה • אי נמי התם דיעבד אין לבתחלה לא ובדיעבד לא נזרינן • ואם תאמר ואמאי לא הקשה אחטאת העוף דהכשרו ברוב שיעור אחד • ויש לומר דאין הכשרו אפילו בחולין בפחות אבל איכא לאגזר אבל שולת עוף כיון דעוף דעלמא שני שיעור אחד זה לא הצריכו רוב שנים אלא כדי לקיים בו מצות הבדלה ניחוש דילמא לא אתי לגיעבד רוב שנים • ובאבי מיתרגא אמאי לא אקשי מחולין דבין דהכשר שחיטתן אינו אלא בכך ליכא למיגזר דודאי עביד רוב שנים והא דמקשינן מהפשטה ולא מתרצינן דהתם ליכא לאיתא משום דילמא חיים אסור דכיון שמשהו הוא אפשיט איכא למיגזר נמי דילמא לא אפשיט ביה כדי אחיזה :

דף קכד ע"ב ר' ישמעאל ור' יוסף אמרו דבר אחד • ואם תאמר ואיתך אמרו דבר אחד אחד והא ר' ישמעאל מטמא בחטא ואלו בדר' יוסף תנן התם בבחירתא הנוגע בשני חלאי זתים אין מן הנבלה או נוטלין ר' יוסף מטהר אלמא בר' עקיבא סבירא ליה שאור מבטלן • יש שתרצו דהכא בשני חלאי זתים המחוברין בעור דאחד מצא הוא אבל התם בשאינן מחוברין דבי היכי דאמרינן אין נוגע ואחוז ונוגע אמרינן נמי אין נוגע ואחוז ונוגע בבי נוגע • אי נמי התם אמשר לאית ליה לר' יוסף כמאן דאמר ניצא בשעתין כך תירץ הרמב"ן ז"ל • ואם תאמר אמאי אמר ר' יוחנן אלא א"ר יוסף אינו מטהרין ואחוז ומטהרין ליתא מנוגע דקתני בהדיא הנוגע בשני חלאי זתים אין מן הנבלה דבי יוסף מטהר ואחרים מטמאין • ויש לומר דאתם הוא חיצונה במחוברין בעור ועתמים דרבי יוסף אמשום דקסבר בר' עקיבא דעור מבטלן ורבנן דמטמא סבירא ליה בר' ישמעאל הילכך ר' יוסף ור' עקיבא אמרו דבר אחד אבל הסתא ליכא למיתני טעמא בבטול שור דקתני כל הטמאין בהאל שנאלקו אלמא ר' יוסף ור' ישמעאל אמרו דבר אחד ואמי דמטהר לאו בחוברין בעור ואשום שהעור מבטלן אלא אשום דאין נוגע ואחוז ונוגע • והרמב"ד ז"ל תירץ אשום דאיכא לדחויי בהך נגיעה דקאמר רבי יוסף דהיא בשני חלאי זתים המחוברין בעור ובנוגע מאחריו בבר אדם ואשום דאין שאור נעשה יד לאחוז אבל בנוגע אלא אמר אלא אמאי אל • ואם תאמר אי ר' ישמעאל ורבי יוסף אמרו דבר אחד אלמא לרבי ישמעאל אין מאהיל ואחוז ומאהיל והא נוגע ואחוז ונוגע אית ליה בחבנים שביהן • ויש לומר דבשאין ונגיעה היא טומאת הכל בבת אחת היא בחה אבל בחאהיל אשום שהאלות היא בחה שדבר אחד הוא מאהיל על אבי זית זה ודבר אחד מאהיל על אבי זית זה : **בעי** מיגיס רב אויא שבא אית ליה לר' ישמעאל

אית

את שבא וכו׳ • פיר׳ אליבא דבר פדא בעיא ר׳ אויא דאנו לרבי יוחנן פסיטא דלית ליה דבמתניתין נמי לא בא לכלל מנע כלל וכא לכלל מסא הוא : **מאי טעמא** כתיב נפש וקרינן נופש • פיר׳ אליבא דרבי ישמעאל קא דרים מדאמר אין נוגע ואחזר ונוגע אין נופש ואחזר ונופש אלא בנפש אבל לר׳ עקיבא כיון דאמר אין נוגע ואחזר ונוגע ויש מאהיל ואחזר ומאהיל לאו במאחוברין הן דהא כל הטמאין באהל שנאבלקו תנן תדע דהא אלא תרוב רקב מטמא במשא ולא ניסא הוא והיינו לתנן בבאיריתא בנוגע שני חלאי זתים או נופלן וחכמים מטמאין • ואם תאמר ואם כן והיאך אמר ת״ש מודה ר׳ עקיבא בשני חלאי זתים והא אנן לר׳ ישמעאל מיירינן • יש לומר דכיון דקתני מודה שמע מינה דר׳ ישמעאל בר פלוגתייה הכי סבירא ליה דאמרינן בעלמא לאמן מודה לאו בפלוגתי הוא בר פלוגתייה אבל ודאי ר׳ עקיבא דבסיה לא בעי ניסא והוא דנוגע ולית ליה אלא מקרא : **אמר רב** פפא במרודד • א״ל במרודד אפילו נמנע נמי דהא תנן בריש עור שיש עליו כזית בשר הנוגע בציר היוצא ממנו ובשערה שבנגדו שמא ואוקי׳ במרודד אלמא אפילו במנע נמי מטמא ועוד לבר מדה דאמר לעיל לא שנו אלא מאחרין אבל לפניו יש נוגע ואחזר ונוגע ומשום דאין שומר לפחות מכזית אלמא מטרכינן למיתר כיון דאוקימנא במרודד הוי כפחות מכזית ולית בה לא תקני ריש הנוגע בציר ובשערה שבנגדו ואוקי׳ במרודד אלמא כזית מרודד יש לו יד ואם כן קשיא ריש אפיפא • תירצו בתוספות דהאי מרודד דהכא לאו במרודד דהתם דהתם בשאוחז בבל אחד חבירו עולה עמו אלא שהוא שער בשר כולו קלוש על גבי העור אבל הכא בשיש בראשו של עור בחצי זית ובראש אחד בחצי זית ורלועה מרודדת מחברתן ובשאוחז בקטן אין גדול עולה עמו ובשאוחז בגדול קטן עולה עמו וא״ה כיון דבשאוחז בקטן אין גדול עולה עמו חשיבי שני חלאין דקשבר אוחז בקטן ואין גדול עולה עמו אינו מטמא דנוגע בכל הנדנין טמא ומאהיל אינו מטמא אלא בכנגד המוח לטומאה בוקעת ועולה בנגדו • ויש לומר דאלרבה דהאי הויא רבותא טפי מבולא מתניתין והוה ליה למתנייה : **אי** קשבר מוח שבפנים מעלה ארוב׳ מבחוץ אבר מעליה הוא • פירש רש״י ז״ל דאף על גב דליבא מוח הואיל ובמחובר סוף המוח לבא שהרי פעמים שהמוח כולו כלה וחוזר ועל ידי המוח גדל הבשר מלמעלה • והוצרך הוא ז״ל לפרש כן משום דאי בעי׳ מוח לוקמא בנון דליבא מוח כלל • ולא מחוור דאם איתא דאפילו בלא מוח כלל מטמא משום אבר היכי בעינן בעצמות רוב בנין ורוב מבנין לטמא בהאהל והלא ברוב בנין וברוב מבנין אי אפשר שלא יהיה בהם עצמות שהיה בהן מוח וכיומא שהן באבר מן המת ומטמאין באהל בשני עצמן • ועוד דהא אמרינן לקמן בסמוך דמוח המתקשק׳ אינו מעלה ארוב׳ מבחוצי ואי אפשר לומר דגריע טפי מוח המתקשקש מאי שאין שם מוח כלל אלא ודאי מוח ממש בעינן • וא״ת א״כ תיקשי לן לוקמא בשאין שם מוח • לא היא דמ״ה נקט קולית דבשיש שם מוח קא מיירי :

ע״ב **פרשן** על פני המת • כלומר שנטלן מן המטה ופרשן בחוץ על פני המת דכיון שאינו מסורג במטה אינו מקבל טומאה שהרי אינו מקבל טומאה אלא על ידי מטה הילכך הנוגע שלא בדרך הנקב טהור ואף על פי שלא בטל את החבל לגבי המת • וכן נראה מדברי רש״י ז״ל • ואם תאמר כיון דלא מבטל ליה אפילו שלא כנגד הנקב יהא טמא כדמוכח בפרק לא יחפור דכל דבר שאינו מבטלו אינו חוצץ בפני טומאה • תירצו בתוס׳ דכל דבר שסותם כל החלון אינו צריך בטול וחוצץ דדוקא בשאינו אלא ממעט הוא דבעי׳ בטול אבל בתחלה את כל האויר אינו צריך בטול • והכא נמי אף על פי שאינו מבטל תחלה את כל האויר וכיון דבשהוא ממלא את כל האויר חוצץ ואינו צריך בטול כנגדו מיהא חוצץ :

דף קכו ע״א **ר׳ יוסי** מטהר מפני שיכול להוציאה חגאין ולשרפה בתקומה • פירשו בתוספות דרבי יוסי מודה הוא בהך ברייתא דקתני בית שיש לו פתחים הרבה כל הפתחים טמאים מפני שדרך טומאה לבא • וטעמא דהתם מיירי בתת פנס ותת פנס אין דרכו לשרפה ולבתחו פהות מכזית : **בא״ן** תנא

לפליגא עליה דר׳ יוסי דבי שמעון היא • פי׳ רש״י ז״ל מאן תנא דאמר לעיל נוגע בבחצי זית ודבר אחר מאהיל עליו ועל בחצי זית טהור דלא מבטרף אלמא תרי שמא בינהו ואהיל לא מיקרי נגיעה • ואינו מחוור דאנו נרבא דאמר למעלה מטפח נמי אהיל נגיעה הוא והיכי דמי אהיל גרידא בהמסבה מתני׳ דהנוגע בבחצי זית ספיר אתיא כר׳ יוסי דבשנוגע בבחצי זית והוא עצמו מאהיל על חצי זית אי נמי חצי זית מאהיל עליו היינו אהיל נגיעה אבל בשהדבר האחר מאהיל עליו ועל חצי זית היינו אהיל המסבה • ולחני נמי כל מעלה מטפח הוי גרידא אפילו לרבי יוסי ותתני׳ איבא לאוקמא בלמעלה מטפח אלא מסוס דקאמרי לעיל מאן תנא דקרי למאהיל נוגע אמתא דאיבא תנא דפליג עליה ולפיכך קא בעי השתא מאן ניהו תנא דפליג עליה והכין אורחא דתלמודא בכמה דוכתין והכין פי׳ בתוספות ר׳ שמעון היא • פי׳ לאו מסוס דקאמר אלא תרוב רקב אינו מטמא בנגע דדילמא מאי נגע נגע ממש ור׳ יוסי מודה דהא לא נגע ביה בכוליה אלא מסוס דקתני אבל טומאו פורשות שתים בכל אחת והשליישית אין בהם ואי כר׳ יוסי הרי מיבו בתרוב רקב השליישית שהרי יש בו שש נגע ובשתים האחרונות אין בהם שש שליישית בכלל אלא ש״מ דאהיל ונגע שתי שמות הן :

דף קכז ע״ב **ומ״ש** אין בהמה נעשית יד לאבר • ואם תאמר ואפילו כי הויא יד לאבר מאי הוי והא אבר לא אתכשר לר׳ שמעון דהא אית ליה לר׳ שמעון דשחיטה מכשרת ולא דש ובין שכן שחיטה זו אינה מעלה ולא תורדת לגבי האבר והבשר המדולדלין שבבהמה דהא אסורין בגופו ולא מהניא ליהו שחיטה להתירן באכילה והילכך לא מהניא להו גבי הבשר • תירצו בתוספות דהכא קאמר אין נעשה יד לאבר דאלו נעשה יד לאבר היה מוכשר בשחיטת הבהמה כיון דמלאורייתא סרו וכדאמרינן בפרק בהמה המקשה אין לחם בתם אלא מנות פרוס בלבד • וכן יש לפרש לבולי אמוראי לבר מר׳ אחא דקאמר בנתקנה הדם בין סימן לסימן קמיפלגי דלדידיה דם מכשיר לר׳ שמעון ולא שמיע ליה הסיא ברייתא דקתני שחיטה מכשרת ולא דם • והא נמי דאוקים רב פפא פלוגתייהו בהבשר קודם לאחשבה בהבשר שחיטה קאמר על כרחין דהא רב פפא ידע ליה להסיא ברייתא דשחיטה מכשרת ולא דם דהא איהו פריש לה התם בפרק הבוחט • וטעמא דאמרין דזאיל ואין התורה שחיטה זאת אתרת האבר והבשר המדולדלין • ואם כן פליגי אחדדי אחי דאמר בסמוך דבשחיטה מכשרת ולא דם קמפלגי דלרב אחי כיון דשחיטה זו אינה מתירתן באכילה אף היא אינה מתכשרת והיך אמוראי ליה להו הכין כדפיבכא • ואם תאמר ולרב אחי נמי כיון דמלאורייתא שחיטה מתרת האבר והבשר היאך הבשר לומר אחינה מכשרת דהא טומאה לאורייתא היא • תירצו בתוספות דטעמא דסוס דשחיטה מכשרת לר׳ שמעון אינה אלא מדרבנן ובדמשמע לעיל בפרק הבוחט בדאמרינן התם בשאוחז בהבשר אין מדרבנן וכיון דמדרבנן היא שמכשר׳ הבא שהוא אסור באכיל׳ מדרבנן אתי דרבנן ומבקע דרבנן ואם תאמר הכך אמוראי לעיל כיון דשמיע להו פלוגתא דר׳ שמעון ורבנן בשחיט׳ מכשרת ולא דם למה להו לדחוקי בשפייהו בכל הכך פירוקי נימא דאזדו לטמייהו וכדר׳ אחי • יש לומר דהכך אמוראי אמרי הסיא בבר מיפלגי בה חדא זימנא בתמניתין בהבשחט ולא יצא מהן דם בפ׳ הבוחט • ואם תאמר ולרב אחי מאי נעביד • יש לומר אמר לך אי מהתם הוה אמינא לר׳ שמעון דם נמי מכשיר קמשמע לן הכא דשחיטה מכשרת ולא דם : **ולדידי** לא ניחא לי בתירוץ התוספות דכיון דלרבי שמעון מדינא שחיטה מתרת האבר אפילו באכילה ואם כן מדינא הוכשר האבר דמנו דתהני שחיטה לאבר שהתירו באכילה מדאורייתא מהניא ליה לשוויי אוכלא • אם כן אפילו תימא דאין הבהמה נעשית יד לאבר מכל מקום כיון שבשחיטה הבהמה יותר האבר ממילא וכיון שהותר האבר הוכשר ואם כן מאי טעמא דר׳ שמעון אמר לא הוכשר • דבשלמא אי אמרינן לר׳ שמעון אין שחיטה מתרת אלא דם מידי דלא ניתך הדם בחבר ואפילו הכא לרבי אחיר כיון דבהמה נעשית יד לאבר הוכשרה הבהמה הוכשר האבר והאבר ליש יד להבשר ולרבי שמעון לבבירה ליה דאין הבהמה נעשית יד לאבר במאי אתכשר האבר הדם לא ניתך עליו שחיטה אינה מכשרת דבהמה לא נעשית יד לאבר דיאמא דאתכשר על גבי הבהמה לא לדברי התוספות דסבירא ליה לר׳ שמעון שחיטה מכשרת ואפילו האבר מדאורייתא אם כן אפילו אחרת דאין בהמה נעשית יד לאבר מכל מקום כיון שניתר האבר בשחיטת הבהמה הוכשר גם כן מכל עצמו ואם כן מאי נפקא לן מינה אי בהמה נעשית יד לאבר או לא אלא בולאי בולהו אמוראי סבירא ליה לרבי שמעון דם מכשיר ולא שחיטה ולא שמיע להו הסיא דלעיל בר מרב פפא לרב פפא ודאי שמיע ליה הסיא ברייתא ולרב אחי נמי אכל דבה ורבי יוחנן ורבא בולהו לא שמיע להו הסיא דלעיל ולכך אוקמו פלוגתייהו בבהמה נעשית יד או לאחוזו בקטן ואין גדול עולה עמו וכו׳ • וכתב הרמב״ן ז״ל דאפשר לדברה ביד ולחביי בקטן ואין